

KÖZMŰVELŐDÉS

Felelős szerkesztő: Wagner Sándor.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénztári-, az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatalnak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Az előfizetés díjai:			
Egész évre	—	—	8 Kor.
Félévre	—	—	4
Negyedévre	—	—	2
— Hirdetések díjszabás szerint. —			

Emlékezzünk.

Gyulafehérvár, okt. 6.

Emlékezzünk!

Az emlékezés sok mindent eszünkbe juttat. És ha mi — magyarok az érzésben, a törekvésekben, a szenvedésekben — meggyújtjuk az emlékezet fáklyáját, ennek világánál talán azok is fognak emlékezni, a kik sok mindent elfeledtek, a kik nem tanultak az eseményekből.

Nem tanultak, de nem azért, mintha az események ékesen nem szóltak volna, hanem azért, mert nem akartak.

Emlékezzünk hát!

Ezelőtt ötvenhat esztendővel „mérhetetlen szenvedés és nyomor“ nehezült Magyarországra.

A magátelhítt hatalom, dicsőség nélküli, erőszakos eszközökkel kivívott győzelme (?) után, megkezdte egy szabadságért lihegő, vért ontó nemzet gyalázatos kiirtását. A nemtelen szenvedélyek összes fajzatai lerázták láncukat s nyakába vetették az erénynek, a hősiességnek, a becsületnek.

Retténetes kép! Megláncolt, majd — válogatott módon — meggyilkolt erények!

A római césárok korában nem volt ez a kép ilyen megdermesztő.

A római césárok nem voltak szerencsések Krisztus tanai szerint uralkodhatni. A római césárok a hanyatló barbárságot akarták végső erőfeszítéssel megmenteni a szelidség, a szeretet diadalával szemben. A római césárok az új civilizációnak hajnalpirkadásakor ontották az ártatlan vért s nem tizenkilenc százada után.

Tizenkilenc század után a magaelbizta hatalom kéjelegve avatta fel egy hősiessé nemzett vértől megszentelt földön a bitót a dicsőség fájává. A börtön, a lánc, a golyó, a gyilok mind arra szolgált, hogy megtörjék és rabbá tegyék a magyart.

„Mérhetetlen szenvedés és nyomor“ sőtét fellege ült le a hármás bérc tetejére, az Alföld sik rónájára, a palotákra, a bogárhátú szalmaviskókra. Gyötrellem, sóhajlás, könyhullatás, friss sirhalmok mindenfelé.

De a magyar nemzet meg nem tört. Rabságában hatalmasabb, hősiesebb, fenégesebb volt, mint a csaták mezején. A néma szenvedés hősiessége, kitartása megtörte a mindenfelé kudarcot valló büszke hatalmat.

Békülmi akart tehát . . . és kibékültünk. Fátyolt borítottunk a multra. Vastag, sűrű fátyolt elannyira, hogy nemzeti vértanuinkról csak szórványosan, de nem országosan emlékeztünk meg éveinket, nehogy azt a fátyolt fellebentsük s nehogy a letakart sebeket újból felszaggassuk.

Igy tett a magyar.

És most ötvenhat év után ismét felszakították a fátyolt. Ott szakították fel, a honnan ütötték sajtó sebeket.

Ötvenhat év után ismét elhangzott a hatalom fenyegető szava: „Mérhetetlen szenvedés és nyomor“!

Nohát szakítsuk fel azt a fátyolt mi is. Nézzük meg a vérző sebeket, mert — ime — be nem hegedtek. Hangos szóval kiáltanak felénk: „Emlékezzél magyar!“

Emlékezzünk egyetemesen mind, a kikben még egy szikrája van a hazaszeretnek, a becsületnek.

Ez az emlékezés adjon nekünk erőt arra, hogy a kilátásba helyezett „mérhetetlen szenvedés és nyomor“ az ösők példájára — ha kell — mi is átszenvedjük.

Átszenvedjük, de a sebeket többet le nem takarjuk.

T Á R C A.

A mi templomunk.

A merre csak jártam, ahol megfordultam, Mindenütt egy szellem jelölte meg útam; Mintha kézen fogva vezetgetett volna, Legelőször mindig bevitt a templomba.

Habos selyem bársony, a hová csak léptem, Gyémánt csillagoeskák körül a szentélyben; Körülvett mindenütt mennyországi pompa, Mikor benyitottam valamelyk templomba.

Istenem! be sok szép fényes oltárt láttam, Aranyos lépesőjén remegve megálltam; Búgó orgonaszó ringatta a lelkem S buzgó áhitattal szoltárt énekeltem.

Leborúltam térdre, imádkozni vágytam, A Szüzanya képét mindenütt találtam; Hozzá fohászodom a mióta élek, Hogy áldását nyerjem asszonyi szívének!

Ámde akármerre jártam a világban, Valami hiányzott, a mit nem találtam; Remegő bús érzés költözött szívembe, S egy-egy forró könyvesep fakadt a szemembe.

Valami hiányzott! A jó Isten tudja! Visszasírt a lelkem a mi kis falunkba; Édes harangszójtát — akármerre mentem — Mintha itt kongatták volna a szívemben!

A mi templomunknak fakó az oltárja, Bús a Szüzanyának halavány orcája; Egy-két viasz ég csak gyöngye pislogással, De azért tele van isteni áldással.

Járhatok bármerre az egész világon, A mi templomunknak pártját nem talalom! Minden követé áldom valameddig élek, Mert itt keresztelték az én Erzsikémet! . . .

Révai Károly.

Kirándulás.

Ha kabinetiroda volnék, ilyen kommunikatéknak közre: „Szept. 28-án 26 tanuló indult el Gyulafehérvárról Bartalis, Bihary, Csibertics, Reithöfer, Rass és Zlamál tanárok vezetésével tanulmányi kirándulásra Hátszegre és Petrosénybe s okt. 1-én este érkeztek vissza. Okt. 2-án a kiránduló tanulók nem lettek kikérdezve, minthogy ők a leckét nem is tanulhatták meg.“ — Mivel azonban én nem vagyok

kabinetiroda — Uram őrizz! — bátor leszek a hivatalos komolyság és szárazság szent határait átlépni a képzelet profán lábain, magamra öltvén helyen-helyen a hangulat köntösét is, és ilyen módon beszéltem el minden tekintetben kiválóan sikerült kirándulásunkat.

Először jelzem, hogy nem mind igaz, amit elbeszéltek, de már erről nem tehetek; való és költészet összefut előttem: megbűvölt az ősz méla hangulata. Istenem, milyen furcsa is ez az ősz. Sárgára festi a leveleket, szép lassan le is rázza őket az ágakról; levétközteti a virágokat, s ami ragyogott a színtől, bevonja valami bizonytalan barna mezzel, ami — Isten tudja miért — megtölti a lelket az elmulás esendes melankóliájával. A prózai embernek is megbor-zong a háta valamitől, aki pedig imi tud, menten tollat ragad, sőt becsületben megöszül! tiszta öreg urakat is utólr ilyenkor a poézis. De azért nem kell mindent elhínni ilyen időben a poétáskodó embernek. Hazugok mint az őszi napsugár, kicsit többet mondanak az igazságnál, vagy kevesebbet. Itt elvesznek, ott hozzátesznek valamit. Leírják, vagy elmondják szépen, hogy nem tudnak szabadulni a mulandóság érzetétől, elmondják, hogy szeretnének a lehulló levelekkel oda-temetkezni a fak alá s pihenni vég nélkül, szün-

Hadd lássa meg az egész világ! Mert az igazságot nem lehet véglegesen se leláncolni, se börtönbe fojtani, se akasztó-fára vinni.

Az aradi tizenhárom emléke tanítson meg minket!

Az aradi tizenhárom lelkesítsen minket!

Az aradi tizenhárom erősítsen minket!

Emlékezzünk hát, hogy mások is emlékezzenek!

Püspök urunk bérmautja.

Felvincere szept. 23-án ő Excellenciája Székely-Kocsárd és Székely-Földvár községeken át, hol diszkapukkal és üdvözlő beszédekkel fogadták, előbbinél Pap István ev. ref. lelkes, utóbbinál pedig a kocsárdi magyar államvasúti állomásfőnök, — még d. u. 4 óra előtt esős és ködös időben érkezett meg. Ez az időjárás okozta, hogy a falú végén felállított közszéri diszkapú alatt fogadtatás nélkül, az ettől már nem éppen messze jövő Csiky István állami népiskolai igazgató-tanító és növendékei eljenzése között hajtattat ő Excellenciája a második diszkapúhoz, melyet az egyházközség állított fel — nem akarván az elsőnél a publikum kelemetlen időben talán hosszasan várakozni.

Felvinc máskülömben a falú végéről a vidéken emlékeztet, a mennyiben itt táblán felírva hirdette volna bir szerint, hogy: „Ez a falú város”. Ami onnan keletkezett, hogy a vármegyék kikerekítése alkalmával, a régi Aranyos-Széköl, a faluk között egyedül Felvinc emelkedett rendezett tanácsú város rangjára, a miről a milleniumi évben körülbelül, nagyközségre fokozta le magát és így visszalépett ismét a faluk sorába.

A mi az első diszkapunál hiányzott — a publikum és üdvözlő beszéd — az bőven volt kárpótolva a második diszkapunál, hol Harmath János királyi telekkönyvvezető hosszabb szabású, de ekesszavú beszédben tolmácsolta úgy a hitközség híveinek, Felvinc lakóinak kivétel nélkül

ő Excellenciája iránti őszinte tiszteletét, nagy-rabecülését és hódolatát annál is inkább, mert nemesak azokkal, kiket híveinek nevezhet, de kivétel nélkül mindenkiel, ahol erre alkalma nyílik — jót tesz mint apostoli férfiú — az apostolokhoz hasonlóan.

Az ilyen ünnepélyes fogadtatáshoz nem ugyan kedvező, de egyébként szükséges és áldásos esős időben valóban nagyszámú megjelenséért, az ő fogadására és az üdvözlő beszédért szerény és megfelelő szavakban mondott köszönetet a kegyelmes főpásztor, ajánlja, hogy amit tehetünk minden jót — saját és embertársaink lelkiüdvéért — tegyünk s ajánljuk fel Isten nagyobb dicsőségére. A templomajtójánál ifj. Lőrincz Ferenc lelkes üdvözölte ő Excellenciáját mint övéit fáradszámú buzgalma apostoli férfiút és boldog emlékü elődeinek méltóságban is méltó utódját és hódolatellenesen nyújtotta át a templom kezesait, mint a főpásztori hatalom jelvényeit, jelezve s kérve, hogy apostoli hatalmának egész teljességével lépjen be az Úr templomába, közbenjáról a gyarló és bűnös emberekért Istenél, a vérontásnéküli szent-mise-áldozatot bemutatni, bűnbocsátó, tanító és kormányzó hatalmát gyakorolni.

A kezesokat megáldva azon kívánsága mellett nyújtotta vissza ő Excellenciája a lelkesnek, hogy Isten kegyelmének segítségével ezután is lehessen híveinek jó lelkipásztora.

Az „Ece sacerdos” és az orációk elhangzása után a szöszékről jövetelének célját, a napi és másnapi ájtatosságok sorrendjét adta tudtul a kegyelmes főpásztor, kérve a híveket, hogy azon gyermekeiket is, akik még nem gyóntak és nem áldoztak, de annyira oktatva vannak, hogy első szent-gyónásukat holnap elvégezhetik — a szent áldozáshoz ugyan ne bocsássák — de bérmauttassák meg, hisz nem lehet tudni, leszen-e és mikor lesz még rájuk néve kedvező alkalom ezen szentséget felvehetni, melyben a Szentlélek az ártatlan kisdédekkel az ő szent malaszját oly gazdagon közli. Kérte továbbá a híveket és különösen a férfiakat, hogy szent gyónásaikat és

szent áldozásaikat elvégezni el ne mulasszák, mert most alkalmuk van arra, hogy tőle és gyóntató papjaiktól — a nagyobb bűnök alól is — feloldozást, bűnbocsánatot nyerhetnek inkább, mint máskor. A napi ájtatosság végzése után a hívek gyóntatása következett, miben a kegyelmes főpásztor is részt vett, örömmel tapasztalva, hogy az intelligens férfiak is siettek szent-gyónást végezni.

Este a plebánián szerenáddal tisztelte meg ő Excellenciáját a felvinci ifjúság dalárdája, melynek vezetője Horváth F. ev. ref. énekevezér, egyéb darabok között az „Ös-Buda gyermeke” és „Járjatok be minden földet” kezdetű indulókból, Hubert egyvelegét oly szabatosan betanítva és sikerrel énekelte el, hogy mindenkinél, de különösen ő Excellenciájának tetszését rendkívül megnyerte és a darab külön leírására — hogy harmoniumán, vagy zongoráján eljátszva, később is, magának s másoknak ezzel élvezetet szerezhesen — a dalárda vezetőjét felkérte, amire az örömet és készséggel vállalkozott.

Másnap a gyóntatások bevégzése után, még 1/29 óra előtt a délelőtti istentisztelet sorrendje ő Excellenciája által végzett és olvasott szent-misével kezdődött, melynél mint segédkező — aki körülbelül nyolc évig volt buzgó és gondos lelkipásztora a felvinci híveknek — Kovács Lajos székesegyházi kanonok úr ő Nagyságát is örömmel láttuk, azért jöven, hogy volt híveit megörvendeztesse itt és azután az egész bérmauttra ő Excellenciája kíséretéhez állandóan csatlakozzék.

Az állandó kíséreten kívül, a vidéki papság közül Bálint Endre harasztosi, P. Deli Ödön nagyenyedi lelkes, minoritarendi házfőnök és Nagy György fejeztézi lelkes voltak még jelen, kik vasárnap lévén, csak teendőik korábbi elvégzése után jöhettek el.

Szent mise után a helybeli lelkes szent beszéde következett a vasárnapi evangélium szerint, mely a halottaiból feltámasztott naimi ifjúra vonatkozó rész volt. Szólt olcsó a halottaink iránt tartozó kegyeletről, annak mikénti nyilvánításáról és lelkiüknek a tisztítóhelyről való

telen; de azért a szüreten nem vetik meg a töltött káposztát, sőt ha a cigány egy-egy ropogót húz, csak úgy rázzák az ökleiket a levegőben, hogy, de bizony sohse halunk meg! Szóval: kövte higj az embernek összel s tavaszszal. (Télen és nyáron lássad, hogy mit csinál.) Nálam is összeolvad most a való a költészettel, s a végén már magam sem tudom, hogy mi a való s mi a költészet abból, amit itt helyben leírok.

Megtettük az előkészületeket, a távolabbikat is, meg a közelebbieket is. Ezt a kettős megkülömböztetést különben csak az ösök hagyományaira való tekintetből alkottam meg. Az öregek t. i. mindig kétféle előkészületet különböztettek meg: távolabbit és közelebbit. Szerintem azonban az utazásnál úgy a távolabb, mint a közelebbi előkészület ebben az édes szóban foglalható össze: pénz. Azonban a mi kirándulásunknál mégis láttam bizonyos legközelebbi előkészületeket is a diáknépnél: hátul is kifényesítették a cipőjüket. Mert hát a diákok megnézik ám, ha valahová megy! Most nem is néznek ezeken a napokon, csak őket. Elmarad miattuk az országos vásár, sőt még a kamatlábot is leszállítják a bankban az olyan embernek, aki látta őket. Ez így van . . .

Szóval: vonatra ültünk. Bartalis tanár megtapogatja a távolabbit és közelebbi előkészülettel megtömött erszényt, mert hát ő most a kö-

zös pénzügyminiszter, elégulten mosolyog jó Zlamál Ágostonra, aki felkukkerezve mondja a 103. adomást Szászváros táján. Csibertics, Reithöfer, Bihary elszéledtek a szakaszokban, csak az énekről lehet tudni, hogy merre vannak. Egyik szakaszban azt éneklük, hogy:

Ketté kéne vágni,
Éljen Imre bácsi.

Na, itt bizonyosan Csibertics nyajaskodik a diáknéppel. A másik szakaszban Jenő bácsiról szól az ének. Ide természetesen Reithöfer ereszkedett le. Fogadni lehet rá. A harmadik szakasz nem tud se Imréről, se Jenőről, csak Béla bácsiról zengedez. Na, itt kétségtelenül Bihary úl a népszerűség ugorkafáján. Rass el van merülve a vidék szépségeinek szemléletében. Ez annyit jelent, hogy: alszik.

A vonat vágatva siklik tova, hogy Piskin átadhasson a lomha vicinálnak, ami meg is történik s estre kelve megerkezünk vágyaink székhelyére: Hátszegre. Az állomáson már várt a diszbe öltözött rendőrrel Lenkes József, Hátszeg városának érdemes főkapitánya, aki egyúttal fáradszámú vezetőnk és útítársunk volt az utolsó pereig. Már napokkal előbb eljárta a kirándulás nevezetesebb pontjait, rendelkezett, útítatásokat adott, intézkedett mindenről s mi mindenütt csak a kézsre mentünk. Mindenütt készen vártak a vezetők, fogatok, ebéd, uzsonna, templom, márványbánya, Vaskapú, amphiteatrum. Hanem én sem az amphiteatumba be nem lé-

pek, sem a Vaskapunál nem esatázom addig, míg itt nyomban kifejezést nem adok szeretetünknek s halánknak a főkapitány úr páratlan jóindulatért, s a sok és igazán nagy fáradságért, melyel kirándulásunkat rendezte s mindnyájunkra néve feledhetetlen kedvességűtette. Én is úgy köszönöm meg, mint a diákok:

Ketté kéne vágni,
Éljen Lenkes bácsi . . .

Hátszegen jölelkü családoknál helyezte el a főkapitány úr tanulóinkat, s teljesen ingyen kaptak ellátást és szállást a tanárokkal együtt. Megerkezésünk estéjén Nagy Ignác ügyvéd úr vendégszerető házában részesültünk gazdag vacsorában s a nagy napok előestéjéhez méltó jövedvény töltöttük az időt. Az ifjabb és miér-több nép énekel, mi, az öregebbek, tarokkozunk s szerencsésen el is fogtuk az állomás-főnök színezését.

Másnap reggel, 29-én, még küzdött az éj a hajnallal, de mi még jobban az álommal, a mikor talpra kellett állanunk. Menten neki estünk az ételnek. Ezt a nemes foglalkozást folytattuk az úton is egész nap épen este 12 óráig. Itt mindjárt megjegyzem, hogy 18 órai evés egy kiesit talán sok s legfennebb csak kirándulásokon ajánlható, de máskülömben teljesen oszлом Klein Dávidnak és Welter Jakabnak felfogását, hogy rendes körülmények közt elég naponta 8 órai evés, 8 órai pihenés és 8 órai szórakozás. Ez a legnormálisabb állapot.

minél előbbi kiszabadítása céljára végzendő jó cselekedeteinkről; azután pedig a Szentlélek ajándékairól, a kinek nevében éppen úgy mint az Atyánknak és Fiúnak nevében, keresztesülünk, feloldozást nyerünk bűneink kötelekéből és szolgáltatják ki érvényesen a bérmlás szentsége is.

A szentbeszéd után — melyről a kegyelmes főpásztor azt mondotta, hogy az szép és tanulságos volt, arról szólott ő Excellenciája a bérmlándókhoz és mindnyájunkhoz lélekemelően s bátorítólag, hogy a szentek példáját követve, az élet nehéz küzdelmei és megpróbáltatásai között is hogyan kell hitünket állhatatosan megvallanunk és aszerint élnünk; amit a Szentlélek segítségül hívása és az ő szentmáslásztjának bennünk való lakozásával s működésével érhetünk el, miért is mindenkép oda kell törekednünk, hogy azt bírassuk és soha el ne vesztjük.

Ezután a bérmlás szentségének kiosztása következett a templomkerítésében kedvező, mondhatni nyári meleg idő mellett. Bérmlkozott 73, a vidékről is evvéggett idejöttel együtt, kik között még tordai hívek is voltak. Ezután a megbérmlált megáldása és pápai áldás kiosztása következett a templomban, melynek végeztével ismét a templom kerítésében a kisdedek között találta jól magát a kegyelmes főpásztor, akit — mielőtt kérdegetéshez kezdhetett volna, — Gottschling Frigyes ágostai hitvallása, helybeli gyógyszerész kis Micike róm. kath. vallású leánykájára, kedvesen köszöntött és szép virágosokrot nyújtott át neki, miért dícséretet és kegyes főpásztori áldás mellett szép s tetszés szerint választott emléképecskét nyert jutalmul, a mit ugyan a többi iskolás gyermekek is kaptak; de előbb feleleteikkel kellett azokat kiérdemelniük; kérdéseire, a mely időre a helybeli lelkész, — ki róm. kath. iskola és rendes kintor hiányában egyedül végzi az állami iskolában a vallás- és énektanítást ő Excellenciája díj nélkül nyugdíjazta, hogy kedves ebbeli foglalkozását egyedül végezhesse.

Lélekemelő jelenet volt, mikor itt is, mint Harasztoson — a bethlehemi kisdéd, az Ur Jézus születésének körülményeiről és eseményeiről

kérdezve a kisdedeket, ő Excellenciája adta nekik a hangot és velök együtt énekelte az angyali karok dicsénetét: Dicsőség mennyben az Istennek, békesség földön az embernek, aminek ismétlése után, a déli harangzóra közösen végzett „Urangyala“ és a szentképecskék kiosztása zárta be az egyedül végzett kedves foglalkozást, az iskolásgyermekek hosszabb ideig tartott kikerdezését.

A tisztelgések sora következett ezután és Kovács kanonok úr ő Nagysága akarta a plebánia udvarán és a papság élén a rendkívüli alkalmat megragadni s ő Excellenciáját születésnapja alkalmából üdvözölni; de alig kezdte meg a rendkívüli alkalomból való üdvözölhetésre előző engedély kikeresését, a kegyelmes főpásztor azon kijelentéssel, hogy szalasszuk a rendkívüli alkalmat, szíven meghajtotta magát és zavart, a mely rendkívüli alkalmat Márton Andor udvari káplán úr hamarjában felhasználva hamiskásan fejezte ki az ő és paptársai abbéli óhaját, hogy az üdvözlő beszédet mégis hallani szeretnék, mire ő Nagysága is mosolyogva azt válaszolta, hogy szalasszuk a rendkívüli alkalmat.

A tisztelgések sorát az egyházi tanács kezdte meg, melynek tagjait Harath János kirelekkönyvezető mint gondnok vezette és mutatta be ő Excellenciájának. Azután a királyi járásbíró, a kir. telekkönyvi hivatal, szolgabírói hivatal, a járási számvevői hivatal, a községi előjáróság, az állami iskolai tanítótestület és a m. kir. postamester tisztelgését fogadta időnyeres tekintetéből együttesen, Mészáros István járási főszolgabíró vezetése és bemutatása mellett, a ki üdvözlő beszédében azért is szerencsésebbeknek mondotta a felvincieket más tisztelőinél, mivel szöletése napját ő Excellenciájával, ök együtt ünnepelhetik.

Ebéd alatt — ami két szobában 30 teretkü volt — sikerült kegyes engedély folytán — a rendkívüli alkalmat ftdő dr. Balázs András püspöki szentszéki tanácsos, tordai plebános és torda-aranyosi esperes helyettes úrnak megragadni és püspök urunk ő Excellenciáját — ki mint apostoli királyunk kinevezett valóságos

és úgy magamban éreztem, hogy nem mindig népirtó harcok düljék fel az emberi kéz kolosszális alkotásait. Sokszor elvégzi, — mint Lucifer magyarázza Fháraónak — egy kis szellő is.

Mely arcodot legyinti s elröpl.
Vékonyka porréteget marad, hol elszáll.
Egy évben a por csak néhány vonalnyi,
Egy századévben már néhány könyök.
Pár ezredév gúliádat elássa,
Homoktorlaszba temeti neved,
Kéj-kertjeidben a sakál üvölt,
A pusztán koldús, szolganép tanyáz.
S mindezt nem a menyházó fergeteg,
Nem bömbölő földrengés cselekszi,
Csak gyenge szellő, mely körünyelg.

Még jó, hogy Schaum bácsi kizavart ebből a veszedelmes ünnepleyes hangulatból, mert különben erősen elfogott volna a komolyság. Hanem ő megsúgta a boldogító újságot, hogy hozott ám jó tiz órait, sőt egy kis hideg malac peesenyét is pakoltak a táskába, vétek volna csupa meghatottságból haza vinni. E verőfényes hír visszatért az évezredek szürkéségéből; bocsánatot kértünk Decebáltól és Trajanustól, mert elvégre a hivatal az első, s nekünk késő unokáknak meg van az a rossz szokásunk, hogy tizóraizunk, ha van mit. Itt pedig volt elég, hála érte a főkapitányunk és a jó Schaum bácsinak.

(Folyt. köv.)

belső titkos tanácsosa ilyen minőségben, az ő esperesi kerületében végzi első bérmautját és először ünnepli születése napját környezetének rendkívüli nagy örömeire a mai napon, a mely életének 41-ik évfordulója — üdvözölhetni és fel is köszönhetni, kit az isteni Gondviselés mint apostoli buzgalmu főpásztort és kegyes jótevőt adott erdély-egyházmegegyének, hitéletünk felújítására és fejlesztésére, ki világhosszú tététtel nemesak terjedelmes egyházmegyéje híveinek, hanem mindenkinek. Kívánja, hogy nemcsak híveinek, de az egész emberiség lelküdvének eszközésére, az eg kegyelmének leedsérésére, apostoli buzzó működésének sikeres elérésére, egyházunk javára és hazánk boldogítására, melynek békéje most fel van dülva — Isten sokáig éltesse.“

A viharos éljenzés után a felköszöntésre, meghatva és röviden válaszolt ő Excellenciája, hogy ami kevés jót minden irányban tehet, azt szíve sugallatát követve, örömet teszi és azért magát ünnepeletni nem kívánja. Éltette a szives házigazdát, a mit mi is mindnyájan szívesen tettünk.

Ebéd után a templomban és a plebánia hivatalban a hivatalos vizsgálatot ejtette meg ő Excellenciája, a mely megtörténvén, bérma-utját tovább folytatni — éljenzések között — Maros-Ujvárra távozott.

B. B.

A krónikás, aki hivatásszerűen nap-nap mellett jegyzi az események láncolatát, mindig szürke tintával ír, neha mégis reá fogják, hogy mézbe vagy epébe mártotta tollát aszerint, a minő benyomások után szabad folyást enged szíve, azaz tolla érzelmeinek.

Ha már most igazán méltóan és kellően óhajtanók feljegyezni kegyelmes urunk ősi bérmautjának újabb részleteit — leghelyesebben szentelt vízbe mártott galambtollal kél-lene jegyezni e sorokat és fehér lilium levelekkel pótolni a papírt.

Nyomdafestékek bizony hiba léssen ezeket feldolgozni, mert akkor minden közönségesen látó szem beletekint, — profán gondolkodású ember fejet csóvál hozzá s szóval felös, igen felös, hogy ami a legkikerülhetlenebb, ökegyelmessége sem örvend neki, hiszen szigorúan kikötötte mindenfelé, hogy róla keveset és egyszerűen beszéljenek a lapok, ne túlozzanak, ne szerjenek dicséneket és hozsánakat, mindnyájan szentül tudjuk és ismerjük, hogy Ő ezt helyteleníti, elítéli és nem óhajítja, nem szereti!

Azért akarom szentelt vízbe mártott gerletollal lilium levelekre jegyezni ezeket a sorokat. (Beküldöm Önnek kedves Szerkesztő, tegye el a gyulafehérvári rezidencia valamely könyvtárszobájának legelrejtettebb régi, sárgult foliánsai közé.*) Hogyha majd évszázadok múlva valamely újkori bölcs abban lapozni találand, ismerje meg a mi korunk legfőbb apostolát: — a szeretet, a boldogság, a földi eszmények tüneményes létrehozóját és szónokát — a mi püspökünket). A szentelt vízzel írt sorok nem fognak hazudni egy betűt sem. A lilium levelek nem sárgulnak el, mint a papiros lapok (meg az emberek az irigységtől). Áhitatunk és imáinknál fényesebben őrizzék meg azokat az eseményeket, melyek szinte újak a vallás történetében.

1905. szept. 26-án Torda felől a keeei határon lovas bandérium várta az erdélyi püspököt, ki Mezö-Szengyelre indult bérmlását ott is elvégezni. . . A bandérium marosludasi telepes legényekből állott, akik szebbnél-szebb tüzes esikókon, népies alföldi viseletben, többnyire lobo-gós ingújjban, árvalányhajás kalappal és pitykés

*) Ha ő multósága intencióját tekintem, vala: akkor csakugyan oda teszem. De a krónikás közérületet est s most emek engedelmeskedem. Szerk.

Elég az hozzá, hogy kocsi-ra ültünk, s Demuszig meg sem álltunk. Afféle jámbor oláh falú ez, ahol a lakosok köszönnek a kocsinak, ha nem is ül benne senki s a fináncot és esendőrt tartják a legnagyobb urnak a császár után. Hanem a temploma nagyon érdekes. Várhelyről ide hordott római anyagból van építve s a kőlapokon még olvashatók az epitaphiumok; az oszlopfők is római korból valók. A korai román stílusban épült templom falain freskók nyomai is láthatók. E templom, a mult romjaiból felépített jelen, beleringatott a hangulatba, a mely önkéntelenül is megszállt Várhely, a régi Sarmisegethuza emlékeinek megtéktetésénél. Mert ott évezredek kiáltottak ránk az amphetamine óriási romjaiból. Valami titkos megilletés vett minyájunkon erőt. Kerestük a ketrecekben a kiehezett fenevadakat, a porondon a gladiátorok és keresztények kiömlő piros vért, az ülöhelyeken a tapsoló fölséges népet. S mindezekből most már semmi, csak a legyepesedett om-ladékok. A hol hajdan a diákok s majd a rómaiak parancsoltak s vitták véres csataikat, most bekés oláh nép szántogatja a földet s esinál kerítést a hatalmas bástyák s büszke várkapuk köveiből. Az évezredek eltemettek várat s világhódító nemzetet egyaránt. Körülöttünk meleg ősi napsugár szórta szét fényét, még sáppadtabbá tette a faleveleket, szomorúan üressé a letarolt mezőt s bearanyozta ott távol — a temetőt. Ime: itt a régi fény, a régi ragyogás.

dolmányban parádeztak. . . Ezek a tiszta szívű, jó katolikus telepesek soha sem látták még azt, akit vártak, csak tudták felőle, hogy akkora szíve van, amelyben minden szegény és árva egyaránt menedéket és pártfogást talál. Tudták felőle, hogy neki köszönhetik a bámulatra méltó (most épülő) marosludasi esadaszép kis róm. kath. újonat új templomot és papi lakot. Tudták felőle, hogy harangokat és szent képeket, kápolnákat és orgonákat, minden Istent Jiesítő szentségeket oszlogatni és ajándékozni, csupán Ő kegyelmessége szokott.

Érthető hát, hogy eget derítő zúgással esendült az „eljen, eljen“. „Isten hozott“, mikor a tüneményes, napfenyes, forró, meleg őszi estén előrobogott a fehér négyes fogat és szemtől-szemben láthatták és ismerhették az édes ifjú areú főpásztort. Egy telepes gazda, aki a legények vezetője volt, lekapta süvegét és illedelmesen elmondta egyszerű, szívből fakadt, lelkes mondókáját, melyet kegyelmes urunk ugyancsak töle megszokott közvetlen, szívből szívbe csepegtető, halzsamos eszencia gyanánt ható szavaival viszonozott. Aztán hatalmas zúgó éljenek és üdvívalgások között haladt a boldog diadalmas bandérium a marosludasi diszkapú fele, ahol már azalatt összesereglett a mezővárosnak is heilő nagyközönség és vidék úrinépe, intelligenciája, hivatalai teljes diszben, esendőség, tüzoltóság, zene, dalárda, iskolás gyermekek és minden élő lélek, aki mozdulni tudott.

A diszszónok itt Marosludas fiatal szolgabírája, Kovács Gyula volt, aki hivatalos stílusban kezdte meg és érzett, hogy kóta szerint kezdű ügyes díkeiját, de hovatovább a szív melege váltotta fel a hidegen indult hivatalos szónoklatot és utóbb oly zajos hatással végezte be, hogy az éljen zúgástól visszhangzottak a kezei hegyek. Hát még mikor Öexcellenciája válaszára elesendesült a hullámzó tenger nép és minden szem, minden fej oda irányítva lehette azokat a magasatos igazságokat, melyeket úgy előadva és oly könnyen érthetővé téve nem ismertek.

Tengernyi nép tolongott és kísérte végig Marosludas utcáin a püspökünk fogait és kíséretét, az utcák zászoldiszbén ékeskedtek, a házak ablakait szönyegekkkel és virágokkal dekorálták amerre ökegyelmessége elhaladt, virágokkal integettek és zengett utána — „vizont látásig“ „vizántlátásra“.

Mezőszengyelig kísérték ezek a lelkesülő hívek öngyméltóságát. Előbb azonban a telepesek földjéinél épített emlék-kereszteln sorban térdelő embereket, fehér ruhás leányokat, gyerekeket és az emlék-kereszteln is meg kellett hogy áldja, ezekhez is lelket, szívet átható, nemesítő beszédet intézett.

Mezőszengyel határanál a tordai alispán öccse, Betegh Sándor főgondnok, szengyeli nagybirtokos fogadta — azokkal a válogatott, mégis igazán nagyszerű szavakkal, amit az erre született kiváltságos eszű emberek legkönyebben extemporizálnak s a népben, aki hallgatja, azt a hatást kelti, hogy milyen soká kellett össze-szedni ezt a hatalmas tudományt a mi méltóságos úrnknak, aki a szengyeli földbirtokos urakkal együtt fogadta és kísérte aztán kegyelmes urunkat a róm. kath. templomhoz, melynek ajtajánál Kacza István helybeli plebános várta a kulesokkal főpásztort. Itt is elhangzottak a szépséges, mélyen érzett fogadási ünnepségek, az istentisztelet és kegyes szent beszéde Öexcellenciájának.

27-én délelőtt a bérnálás szentségét kiosztotta a szengyeli hívek között, azután összes kíséretével a Betegh Sándor udvarkertjében újonnan restaurált ősi családi házhoz tért be Fő-

pásztorunk, egy a tiszteletére rendezett disz-ebédre.

Az illusztris jelen voltak közül felemlítheti a krónikás Tordaaranyosvármegye ösz főispánját, Gróf Bethlen Gézát, Sándor János volt belügyi államtitkárt, Tordaaranyos alispánját és a közeli helységek, valamint Maros-Ludas öszes hivatalos közegeit, járási és szolgabírói hivatalait, körjegyzőit és ügyvédeit, papságát és birtokosságát, úgyszintén a tisztelgésre kivonult m.-ludasi dalárdát és tüzoltóságot fenyesen megvendégelte ez alkalommal Betegh Sándor úr — virágzó parkjában terített fehér asztalok mellett, az Isten szabad ege alatt.

Másnap Mésheze útazott látogatóba Öngyméltósága a Béli grófokhoz, 28-án esendes alkonyaton tért vissza a lelkesen éljenző és lobbogókkal, virágokkal elibe siető maros-ludasi telepesek tanyái között szeretett s mindenkitől imádásig magasztalt főpásztorunk. A telepesek díszes szönyegekkkel bevont sátrat is készítettek a diszkapúnál, gyertyakkal, szent képekkel kirakva. A fehér ruhás leányok sorából előlépett Tólas Örszi, egy szöke kereképű leánya és elmondotta versecskéjét, amely dr. Bignió Béláné öngyméltósága kedves művecskéje volt. A telepkezelőség részéről állami diszfogatokon Bartha László kincstári birtokkezelő várta és fogadta a határszélén Öngyméltóságát. Bartha mellett láttuk Mártonffy Sándor kiskükküllői plebánost is.

Öexcellenciája Maros-Ludason plebániai lak hiányában egyházdísznökhöz, dr. Bignió Béla orvosi tanácsadóhoz szállott, annak szengyeli-utca 8. szám alatti házába.

Itt már összegyűlve várta a kíséret és ke-reületi papság, öszesen tizenegy kath. pap volt ö kegyelmessége társaságában.

Még ugyanezen estén litánia, szent beszéd, gyóntatások folytak a maros-ludasi régi kis imaház egyszerű felede alatt, de úgy lehet, az épülő díszes új templom is megérezte, mikor főpásztorunk könnyed lépteivel elhaladt mellette, hogy az idő nincs messze és Isten hajlékában itt is felesendülnek a hála-énekek, imák azért a nagy kegyelmű urért, aki minden községnek megadja azt, a mire hitben és vallásban szüksége van, néha merényen felül azt is, amiről eddig nem is álmodott. . . . Így a maros-ludasi telepeseknek ígért ö kegyelmessége egy harangoeskat — amit künn a telepen állítanak fel, hogy vasár-és ünnepnapokon bár a harang nyelve beszélje el az Egek urához azokat a leírhatatlan zsolozsmákat, melyek a szegény fáradt földnépe helyett beszélnek.

Valjon elmondjuk-e? szept. 28-án este minő örömtűzek gyűltek ki Maros-Ludas városias utcáin, lobogó faklyákkal, trombitákkal, kottákkal felszerelt dalárok és egyletek — egész hatalmas seregű tömörülve vonultak a szengyel-utcai 8. számú ház elé — és felesendült egy olyan „serenáde“ darab zenéje, amilyent nem hallott még a ludasi környék. Hullámzott az utca minden rangú és rendű népektől és uraktól. A tüzoltó zenekar felváltva játszott a dalárdával — szebbnél szebb áriákat és üdvözlő darabokat. — Közben Bartók Kálmán úr szembe állott a középső ablakban megjelenő kegyelmes főpásztorral és szónoktól nem remélt gyöngéd, érzékeny, mondhatni érzelmes, hajszál finomságig pointirozott költői lendületű beszédben újból hangoztatni kívánta, amit már annyian és annyiszor eldikejáltak szeretett főpásztorunknak, hogy ez a tüntetés, ez az ünnepség nem látszólagos, nem külsőség. — ezeket a lángokat az apostoli jóságának, az ártatlan, megbámult, imádásig szeretett főpásztorunk iránti igaz lelkesedés gyújtotta, hogy a merre Majláth Gusztáv püspök jár, ott csak öröm és boldogság rózsái virulnak, — hogy — ott nincs ember, akinek

szívét vallaskülömbőség nélkül ne ragadná el nem a papi méltóság telje és kitünősége — erről mindenki fogalmat alkot, aki nem is ismerte, de az az ember iránti szeretet és érzés, amit atyai szelid szavaival csupán „Ö“ tud népekben ébreszteni.

Kegyelmes urunk röviden megköszönte az üdvözlést és megígérte, hogy a lehetőség szerint már jövőre viszontlátja a kedves ludasiakat, a mikor a berendezett egyházakat fogja megáldani.

29-én délelőtt a ludasi bérnálás is meg-történtek. Igen sok idős ember és nő isalozott s bérnált az ifjak és kicsinyek sorában, főleg telepesek voltak, akik ösz fejfel még életükben soha püspököt nem is láttak.

Nagyon meghatóan történt e kis, szerény imaházban a kegyelmes urunk által kiosztott áldozás is, a tizenegy pap a kora hajnali óráktól elkezdve szinte délig gyóntatott.

Villás reggelire dr. Bignió orvosi tanácsadó házában nagy verandáján Öexcellenciája tiszteletére szintén az öszes hivatalok egybegyűltek annál is inkább, hogy itt történtek a hivatalos tisztelgések és az audenciákat a kegyelmes úr az orvosi tanácsadó irodájában tartotta.

Villásreggeli alatt öngyméltósága kegyes engedelmeivel toasztok is hangzottak. Mégpedig oly kiváltságos, válogatott, komoly és zárírtányú beszéddel kezdve, aminőt csak Betegh Miklós aranyostordavármegye distingvált nagyeszű és „arany jellemű“ alispánja tud előadni. Köz m a Imre maros-ludasi ref. lelkész toasztja e mellett már csak azért a kitünő, tiszta egyszerűséggel előadott igaz mondásáért is kivált, hogy: „Majláth Gusztávot nincs ember az országban, aki, ha egyszer megpillantotta, ne szeresse, még ha olyan nyakas kálmista legyen is.“ . . . Taps és hosszas éljen jutalmazta a szimpatikus lelkész öszinte szavait.

Kegyelmes urunk Maros-Ludasról Földvár-ra útazott a 2 órás vonattal Zichy grófok látogatására. Az állomáshoz a ludasi kincstári négy fekete esikő röpitette ki, százak hála imája, könnyezve kísérte . . .

Krónikás.

H I R E K.

— **Püspök urunk öngyméltósága** a titkos tanácsosi esküt okt. 5-ikén délelőtt az általános kihallgatásokat megelőzőleg tette le Ö Felsége kezébe. Öngyméltósága Bécsből még az nap elútazott; néhány napot Budapesten tölt s aztán okt. 13-án elnököl Kolozsvárt az igazgatótanács ülésén. Kolozsvárról Székelyudvarhelyre útazik az ottani iskolák látogatására.

— **Katolikus hitélet.** Megszentelt áhitat s égbetörő lelkesedés töltötte meg f. év szept. 28. 29. és okt. 1-5-ön napjain a marosi esperesi kerület jobbágytelki, hódosi és közsényesi templomainak levegőjét. Mindhárom helyen búcsú. — A világ előtt nem nagy dolog a búcsú. De a jámbor embernek — hitének nyilvános megvallása, mérhetetlen öröm és boldogság örök időre földön s menyben. Nagyszámú hívőket lehetett látni, kik a szt. gyóntást elvégezve a leg-méltóságosabb Oltáriszentséget a ker. főesperes kezéből magukhoz vették. Épületesek a szentbeszédék. A kik jelen voltak lelkesedtek.

„Nem rejtőzhetik el a hegyen épített város; nem is tétetik a véka alá, vagy elrejtett helyre a meggyújtott gyertya, hanem a talárola, hogy világítson mindnyájoknak, kik a házban vannak, és lássák a világosságot, kik bemennek.“ (Máté 5.) De a dologhoz.

A hit és hazaszeretet élettüzénél fölmelegült nemes szívé „Marci bácsi” székelynépe boldogításának s terhei könnyítésének lágoló vágyától buzdítja, kieszközölő Nagyméltóságánál, hogy Jobbágytelken 8000 koronán, Köszvényesen 6000 koronán bálmatlan nagylelkűséggel iskolát emeljen. Légy üdvözölve Főpapjaink büszkesége. Barát és ellenoldal egyaránt a tettek emberét tisztelik Benned. Főpásztorunk vagy, ki lelket adja juhaiért. Nemes kebleden legdrágább ékszer a „szeretet.” — Hisz a magasztos szeretet az Isten és az emberiség iránt vezérelt arra, hogy a Haza oltárára a közoktatás és köznevelés érdekében ezen szép, maszív kath. iskolákat és kitanítói lakokat emeléd. Mert ez leghálásabban megtermi gyümölcsét! Az erdélyi püspök örangyala a népének. Róla zeng ma minden ének. Aldás hull fejére!

Jobbágytelken szept. 8-án, Köszvényesen pedig a Szt. Olvasó vasárnapján szentelte föl kegyelmes atyánk megbízásából főesperesünk az új iskolákat. Hol a számtalan nép, mint ki-áradt folyam hullámozott.

A vérontás nélküli áldozat bemutatása után, megindult — mindkét helyen — a körmenet lobogók és kereszt vezérére mellett — a zöld ágakkal, virágokkal csinosan fölékesített tantermekbe.

Ezen sub infula végzett szentelési szertartások után a főesperes úr rövid, de lelkes beszédekert tartott. „Az áldás, — mondá — melyet az egyház nevében lekönnyörögtem, szálljon le a tanítói testületre és a kedves ifjuságra, hogy ezen intézetek megmaradjanak továbbra, amik eddig voltak, a magyar nemzeti nyelvés szent és hazafias otthona, melyben az Isten tisztelete és a haza szeretete visszhangoznak mindenha.” Valóban megható látvány volt a fölszentelés ünnepélyessége. Minden arról, de leginkább a számos szülő örömkönyveiből olvasni lehetett, hogy az egész egybegyűlt sokaság szíve túlaradvá s egygyeolvadva na a kegyes Főpásztor iránti meleg hálacserzében, ki ezen kath. intézeteket személyes áldozatával létrehozta, ezen két községet is ezen nagy kincsnek ingyen birtokába helyezte. Az ünnepély végével mindkét helyi plebános mély, forró köszönetet nyilvánítva, keblek buzgó fohászával éltette a kegyelmes gróf püspök és főesperes urakat. A szertartások után — a harangok ünnepies zugása mellett — buzgósgától áthatva körmenetileg, ajtások énekek zengedezése közben tértek vissza a templomba. Innen pedig a plebániába. A jó plebános urak, kik sok lelki élvezetre nyújtottak bálmatlan, kegyesen gondoskodtak izletes alkalomról is.

„Marci bácsinak” Hodoson mondott toaszját pro memoria, idézem: „Öröm és bú váltakozva száulak . . . Bús hangok zokognak fel a nemzet fájó kebléből . . . Accingimini, filii potentes, et estote parati: quoniam melius est nobis mori in bello, quam videre mala gentis nostrae.”

Ha útd jámbor olvasó a Nyárad mentén átvézet, ne mulaszd el a deményházi, ehedi, jobbágytelki és köszvényesi iskolákat megtekinteni. Hogyan szegedik le bálmatlalt szemeidet! Imára gyúl lelkem érzete, felharsog imadalom. Nagy Isten szenteltesék meg a Te Szt. neved! Hangoztassa Szt. nevedet hegy, völgy, lapály Erdélynek minden részéről, ki oly ferfiút adtál e népnek főpásztorul, ki egyházmegyénk jövőjén mentő gyanánt virraszt. Ki gondnal örökösök nyája fölött. Ki naponkint több és több halhatatlan érdemeket gyűjt, ott van ő mindenütt, kitarja szívének bőven harmatozó szeretetét, hihetetlen gyorsasággal emeli föl — a hitélet munkálására az egyház veteményes kertjének

disznóvényeit: az iskolákat! Felfakad a szülők szeméből a hálaköny, midőn látják, hogy Főpásztorunk egyetlen óhaja, szíven hordani kedves magzatainknak üdvét. Követi ihletett lelked, Jézusnak szavait: „Bocsássátok hozzám a kisdedeket.”

A fölszentelést végző főpap „Marci bácsi” mindháromnap délutánján a hívek áldáskisérete mellett Marosvásárhelyre visszatért, az öntudat legszebb jutalmát lelkében, a szt. földiek hálás tisztelete emlékét szívében vivén magával.

G. Gy.

— **Hitélet Oláh-Láposon.** Alig két hónapja, hogy az Oláhláposon kevés hívőből álló egyház Miklós Albert alesperes-plebános személyében új lelkeszt kapott, s már a hitélet kezd szépen virágzásnak indulni. Barátságos, megnyerő magatartásával az eddig sajnálatosan széthúzó, egyenlennelkő hívőket békeességben, szeretetben egyesítette s a templom buzgóbb látogatására lelkesítte. Hogy a kölesönös szeretet annál állandóbb legyen, négy rózsával, vagyis 60 kiválasztott hívővel, az egyházi rendeltek és szabályok szerint megalapítá az „Élő Rózsafüzér” imaegyesületet is. A f. évi október hó 1-én a legszentebb rózsafüzér vasárnapján volt a megható ünnepély. A hívők az előző napokon s az ünnep reggelén kevés kivétellel példás buzgóssággal elvégeztek szent gyónásaikat, hogy az egyesületbe való felvétel alkalmával teljes bücsüt nyerjenek. Az ünnepélyes szent misét s az olvasók megáldását a lelkes alkalmi beszéde előzte meg, melyben az ünnepet méltatva, a rózsafüzér eredetéről, tartalmáról, hasznos és üdvös voltáról a hallgatókat könnyezéssel megható beszédekert mondott. E beszéd nem volt „magasan szárnyaló,” hanem tartalmasságával és erejével leszállt a lelkek mélyére, a szívek fenekére, hogy ott a buzgósgot, az áhíhatat meggyökereztesse. Szépen mondá a második — az evangélium után az olvasók megáldását és a kiosztást követő — beszédekert, hogy: a rózsafüzér a szeretet köteléke, mely szegényt és gazdagot, urat és szolgát, tudóst és tudatlant, öreget és gyermeket összeköt; lánc, drágább minden aranyláncnál, mely Istenhez, Máriához s minden embertársunkhoz kapcsol; mentőkötél, melybe, ha lelki hajtörést szenvedünk, kapaszkodhatunk; könyv, melyből mindenki, mindenütt, mindenkor olvashat. A beszéd megtette a hatását: örült mindenki, hogy tagja lehet e szent egyesületnek s délután még a négy kilométer távolúságra eső, már beszűntetett magyartelep lakói is majdnem mind eljöttek, hogy a rózsafüzér közös elmondásával kedveskedjenek a boldogságos Szűznek, mely alkalommal ismét kölesönös békére, szeretetre buzdítá híveit a lelkes. Szűz Mária — úgy mond — közös anyánk, mi gyermekei, tehát testvérek vagyunk, a testvéreknek pedig nem szabad egymást lenézni, gyűlölni, hanem szeretni. Így ért véget a szép ünnep s mindnyájan lelkünkben meglegegedéssel, szívünkben békével és vigasztalódással térünk haza.

Isten hozta hozzáuk a buzgó lelképásztorot és atyát Magyar-Láposról, hol a nagyszámú ev. ref. és izraeliták között a kath. egyházat kiegészítette, megerősítette, s ki itt a románság között elenyésző csekély számban élő kath. magyarok élén a magyar faj, a magyar nyelv érdekében is missziót teljesít. — hazafias hévvel intvén a magyar nyelvet elfeledni kezdő s románul jól beszélő magyarokat, hogy nyelvüket fel ne esereljék, nemzetiségükre büszké legyenek, mert „nyelvében él a nemzet” s ha a magyar nyelvet elhagyta, elfeledte, nem nevezheti magát többé jó lelekkel magyarnak.

Adja Isten, hogy az egyház magasztos érdemeiért, a magyarságért — s a magyarnyelvért lelkesedő lelkes buzgó fáradozását minél több siker koronázza.

S. L.

— **Koronagyűlés.** A bányavidéki esperesi kerület papsága szept. 28-án Zalatnán tartotta meg ez évi koronagyűlését.

A gyűlést megelőzőleg egy felőrai adarció volt a legméltóságosabb Oltárszentség előtt, mely után ez alkalommal Müller János boicai plebános tartott tanulságos szt. beszédet a legfőbb parancsnak teljesítéséről. A beszédet szt. mise követte Veni Sanctével, melyet a kerület érdemes feje, Csiky János főesperes olvasott. Az ajtatósságban részt vett hívek szép száma és köztük főleg az oltáregylet vezetőinek megjelenése — s meghatóan épületes magatartásában, a Zalatnán virágzó élénk hitélet megnyilatkozásait láttuk. Legyen buzgalmukert és jó példájukert jutalmuk az edes Jézus szeretete, kinek társaságában, a mint azt oly nagy lelki örömmel tapasztalok — oly otthonosan érzik magukat.

A gyűlés első pontját elnök-főesperes lelkis, eszmékben gazdag megnyitója kepezte, melyben a mai társadalomnak a mily reális, ép annyira veszedelmes áramlatával szemben a papság szociális feladatairól szólt. Rámutatott a társadalom testén tátongó sebekre, meglejtölte azok ellen az alkalmazandó gyógyszereket. A szabadkőművesség metelye, melynek útját állani, a szocialdemokracia mind szélesebb mederben hömpölygő szenes árja, melynek gátat vetni égetően sürgős kötelessége, Krisztus egyháza minden egyes papjának, — ez korunknak két veszedelmes áramlata. A vesztély nagy, elhárításában a legparányibb erő sem reménylendő, azért hát mindenkinek saját hatáskörébe meg kell ragadni a védekező fegyvereket a kath. szellemű irodalom támogatása és terjesztése, ker. mérteklelességi, fogyasztási és más egyesületek szervezése által stb.

Az elhangzott lendületes beszédert koronagyűlés a főesperes úrnak köszönetet tolmácsolva határozza, hogy az egész terjedelmében jegyzőkönyvbe íktatassék.

Áttérve az utolsó koronagyűlés óta kerületünkben történt személyi változásokra, az elismerés hangján emlékezik meg elnök-főesperes, egyik nyugalomba vonult paptársunkról — ntdő Páskó Antal volt offenbányai lelkesről, ki papságának javarészt kerületünkben töltvén el, úgy lelképásztori buzgalomával, mint társadalmi téren kifejtett tevékenységével a kegyelmes főpásztorunk teljes elismerését, a kicsiny nyájnak, melynek huzamos éveken keresztül gondos pásztorja volt ragaszkodó háláját, paptestvéreinek pedig öszinte szeretetét és tiszteletét érdemelte ki. A jól teljesített kötelesség tudata s az ebben gyökerező nyugodt lelkiismeret bizonyára meg fogja édesíteni nyugalmának napjait s nyhítenni a testi kórság bajait. — Megemlékezvén még Papp József volt nagyági lelkes távozásáról, kit a főpásztori kegy körünkben elszóltott, egyben szeretettel üdvözli Páskónak méltó utódját, Szeke-res János offenbányai lelkeszt.

Hivatkozva elnök-főesperes a kegyelmes főpásztor f. é. IV. körlevelében foglalt rendelkezésére, tárgyálásra tüzi ki a koronagyűlések számára kijelölt teteleket.

Beható megvitatás után koronagyűlés azokra vonatkozólag a következőkert egyöntetű véleményét állapítja meg:

Az I. tárgy mind három psetében communicatio in snaris foglaltatik, tehát halálos bűn terhe alatt tilos. A két első pontban a kegye-

letes vagy hivatali stb. kötelesség kivétel alkothatnak. A 3. pontra nézve kivételnek helye nincs, tiltva van minden körülmények között. Így döntött ebben a S. Congr. Inquisitionis. (Lásd Gyri Nr. 202. és Havi Kézily 1900. évf. ápr. sz.).

A 2. tárgyban. Súlyos kötelesség kérdése forog fenn úgy a betegre, mint környezetére nézve. Tiltakozás ellenére szentséget kiszolgáltatni sem lehet, mert a felvevő részéről közreműködés és dispozió kívánatik.

A 3. tételre nézve: János nőülhet felmentvény nélkül is ugyan, mivel az eljegyzéskor a *promissio futuri matrimonii non fuit seria et libera*. Ennek felbontásához, érvénytelenségre a *metus levis* is elegendő. De mert az eljegyzés köztszertességi akadályt szül, a megfélemlítés vagy kényszer elbírálása céljából, az ilyen esetek a felsőbb hatósághoz terjesztendők fel.

A 4. tételre nézve: Az egyszerű fogadalmat tett egyén, *quoad licitatem matr.* tartozik felmentvényt kérni, különben súlyosan vétkezik, de házassága így is érvényes.

A harangok villámcsapás elleni biztosítása ügyében esatlakozói korona az Udvarhely kerületi papság határozatahoz s felkéri a kegyelmes főpásztort, miszerint méltóztatásuk oda hatni, hogy esetleg e címen kirovandó díjtételek mellett, az általános tűzkár elleni biztosításban a harangok is felvéttessenek.

Az egyh. megyei misszió-egyesület évi közgyűlése határozata alapján főesperes felhívja a ker. papságot az egyesületbe leendő belépésre. A ker. papság méltányolja az egyesület nemes munkáját, azonban tekintve ami nehéz közlekedési viszonyunkat, valamint a plebániák elszigeteltsége miatt a helyettesítésnek különös nehezségeit, nevezett együletet csak anyagilag támogathatja. Ezt szöveggel teszi s jelen gyűlésnek megállapodásából a kerület papsága testületileg belép a pártoló tagok közé s megbizva jegyzőjét, hogy erről az egyesület fűző igazgatóságát értesíteni sziveskedjék.

A budapesti kath. ifjak körének kérelmét „a ker. magy. ifjúság lapja alapjának” gyarapítása érdekében tehetségünk szerint kedvezően intéztük el s a rögtönzött gyűléstől begyűlt öszegecskét továbbítás céljából az elnök urnak adtuk át.

A hivatalos programmal végezve még számomra, — a ker. papságot érdeklő kérdés került színpadra, azonban még több maradt egyik-másiknál jövőre készülnöm, mivel „a belügyi intéző” méltányos neheztelését kikerülendők, kénytelenek voltunk ülésünket elnök-házigazda vendégszerető asztalához tenni át. Ezen ülésről feljegyzésre méltó csak annyit találok, hogy az tekintve a házigazda kifogyhatlan szíveségét és vendégszeretetét, valamint a tiszteletre megjelent derék világi uraknak igen kedves és kellemes társaságát — nagyon rövid ideig tartott, mivel 3 óra tájban egyrészt ismét ülést cserélt — hazafelé. Épen a sok ülés tekintetéből, — mint most pl. az offenbányai kollegára nézve kevés pihenővel 18—20 óra egy végbe — gyűléseinket tehát penitenciális gyűléseknek is nevezhetnők? De még sem, mert hiszen ritkán, évenként csak egyszer történnek. Ami pedig ritka, az, miként mondják, kedves. Azért már most számítsunk a jövő év kedvességére — Isten segítségével — ott tül — a Körös völgyében. A míg azonban ott ülésezhetnénk, addig is — *fratres! valeri vos jubeo.*

Az alkoholelles X. nemzet. kongresszus.

(Folytatás.)

A kath. ülésen Szentiványi után Koslik Otto bécsi körházi lelkész tartott rendkívül érdekes előadást. Az egész előadáson látszott, hogy a kérdés mélyére hatolt, teljesen tisztában van a kérdéssel. Az ausztriai keresztözvetséget ismertette és az abstínens papok szövetségét. Feltűntette mennyire emeli a pap tekintélyét, munkakedvét, képességét az abstínencia. Az abstínens pap feltűnően nyugodtabb kedélyű, türelmesebb és rágalommal szemben is nyugodtabb.

Felhozta, hogy az abstínens szövetségnek sikerült néhány teljesen elzárt papot a részesség lelki és testi betegségeiből gyógyítani és visszaadni magasztos hivatásának, most tekintélyes állásokban teljes meglegedéssel működnek, ezek most egész abstínensek és áldják azon órát, melyben megismerték az abstínens papok szövetségét. Felhívja a magyarországi paptestvérek figyelmét ezen rendkívül áldásos szövetségre. Címe: *Osterreichisches Pristerabstinentenbund*, Wien, X. Kundratstr. 3. — Egy ily szövetségre nekünk is nagy szükségünk van. Sok számlomra méltó testvért kilehetne gyógyítani rendszeres kezeléssel.

Utolsó szónok dr. Giesswein kánonok volt, ki nagy elmeéllel mutatott rá, hogy bár öntudatlanul a keresztény-ellenes tudós világ, a szabadkőművesek is a kath. egyház segítségére sietnek az abstínencia és temperancia felemelő erények megkedveltetése céljából a mértékletlenség főbűn irtására.

Az egyház soha sem szünetelt a mértékletlenség elleni küzdelemben, nem is fog soha szünetelni, mert mindig tudta, hogy a mértékletlenség, a részegeskedés legnagyobb ellensége a lelki életnek. A szentek nagyszáma élő bizonyosságai annak, hogy csak önmegtartóztatás, abstínencia és temperancia által emelkedhetik ki az egyén az alanti mindennapiasságból, tudja magában háttérbe szorítani az állatot és fölénybe juttatni az istenies embert.

Fischer Colbrrie Ágost püspök magasán szárnyaló beszéddel zárta be ezen nagyfontosságú és messzekiható ülést, köszönetet mondott az előadók fáradságáért.

Este 8 órakor a műcsarnokban alkoholelles katholikusk estély volt, hol Szentén Fischer püspök elnökölt.

Első előadó: Kapicza János Tischauból, az alkoholelles mozgalomról és annak nagy jelentőségéről szölet. Minden körülmétektől és gondolkozó ember be kell hogy lássa, hogy az emberiségnek, a keresztény civilizációnak legnagyobb ellensége az alkohol, mely ellen minden vonalon fel kell venni a harcot késedelem nélkül. Ezen harcból mindenki vegye ki részét. Ezen kérdésben bűn minden közönyösség!

Geöcze Sarolta budapesti tanárnő, keresztény szociálista, terjedelmes, feletté fontos előadást tartott: „Alkohol és a családi élet” címen. Meghatóan esztelte az alkohol pusztításait a családi életben, irtózatossá képét rajzolta azon szerencsétlen családoknak, melyekben a család-anya alkoholista. Tönkre megy a családnya lelkileg, testileg, úgyszintén a fiú- és leánygyermek is tönkre mennek a részeges atya mellett. Legtöbb esetben felbomlik a hit-esi kötelek, a gyermekek nevelés nélkül maradnak és szaporítják a társadalomveszélyes elemek számát. Fájdom, ezen szaporodás rohamos és már fenyegetik a keresztény társadalmat, fenyegetik a fennálló rendet. Az államhatalomnak és az egyháznak kezét fogva, egymást megértve kell minden kínálkozó eszközt megragadva, az alkohol pusztításait akadályozni. Megérthetetlen, hogy az államhatalom finansialis szempontot tartva szem előtt, közönyösen nézi a rombolást, az alkohol legveszedelmesebb mérget szabadon árutaltja, még munkaszünetet sem tart. A háztartáshoz szükséges cikkek árulása vasárnap meg van tiltva, de a pusztító alkoholos különös kiváltáságra van, még istentiszteletet alatt is szabadon lehet árulni. Ez érthetetlen, felfoghatatlan, bűnös közreműködés az állampolgárok rontására, elaljasítására!

Dr. Csillag Gyula budapesti — „Alkohol és nevelés” címen tartott nagyon érdekes, terjedelmes előadást, melyben szabatos előadással tüntette fel azon nevelési elveket, melyeket a gyermekek nevelésénél szem előtt kell tartani, hogy a jelen generáció megvédessék az alkohol veszedelmétől.

Késő este, 10 óra után tartotta meg Vragassy Vilmos dr. (Prasitz) előadást „Az alkohol kérdéséről”. Minden oldalról megvilágította ezen kérdést. Végül Orel Antal bécsi ügyvéd beszélt „Az intelligenciáról és az alkoholizmusról”. Kimutatta az alkohol dulását az előkelő körökben. Teljes világosságban tüntette fel azon állítást, hogy a tudás egymagában nem képes az egyént megvédelmezni az alkohol veszedelmétől. A tudás általában egymagában nem képes annyira kifejleszteni az akaratot, hogy az ivási szenvedélyt legyőzhesse. Szükséges a benső vallásos élet. Az elnök ezután hálás köszönetet mondott az előadónak, kifejezte reményét, hogy a nagy tanulságú előadások hazánkban is megteszik hatásukat. Az estély alatt étkezés volt alkoholfmentes italokkal, ezek mellett is meg volt a kedélyes hangulat.

Ezen estélyen találkoztam Czázár mezősámsodó államtanítóval, kath. kántorral, ki nejevel együtt nagy érdeklődéssel szinten jelen volt a tanulságos estélyen.

14-én este alkoholelles kath. népgyűlés volt a városligeti iparcsarnokban dr. Zlinszky János elnöke mellett. Az első előadó volt Schmöderich B. dr. Vestfáliaiából. „Az alkohol és erő” címen vázolta, hogy az alkohol nagy mértékben gyengíti az emberi erőt, azt tönkre is teszi, ha az egyén azt túlmértékben élvezi, ezt különben a mindennapi élet fenyesen bizonyítja. Mennyi az idegbeteg, reszkető ember minden osztályban!

Haller István budapesti keresztény szociálista vezér „Alkohol és kenyér” címen kimutatta, hogy a szegénység állandó melegágya az alkoholizmus. Több mint felerészben a szegénység következménye az alkohol fogyasztásnak. Ezen állítást is egész világosan bizonyítja az élet. Székely községeinkben a koresmák emészti fel az alkoholisták vagyonát. Akár intelligens, akár tudatlan, ha az alkoholista, ha az italt mindennap úgy élvezi, mint az edelt, annak szegénynek kell lenni, végül a kenyér is hiányozni fog. — Orel Antal bécsi ügyvéd érdekes előadást tartott e címen: „Alkohol és szociális kérdés”. Kimutatta az alkohol összefüggését a szociális kérdéssel. A társadalmi kérdéseket csak józan ésszel, helyes számítással lehet megoldani. Az alkoholizmus legnagyobb akadály a szociális kérdések megoldásának. Részeg fővel csak rendtelenséget lehet előidézni, de jólétet nem. A sztrájkörök is rendszeren az alkoholisták, mert azokat italtól mindenre meglehet nyerni. Nincs türelmük, ha mindennap le nem isszák magukat, nem tudnak kitartani. Ha az összes szociálisták az alkoholtól tartózkodva józan fővel jártak volna el, eddig már a munkás népek megelhetése egészen biztosítva volna. De addig, míg bebujók, koresmák, a szociális sztrájkanyák, addig a nagy tőkén erőt nem vehetnek. Részeges emberek

lehetnek zavargó, rendbontó elem, börtöntöltelék, de nem lehet soha kitartó és megbízható küzdő.

Végül Szentiványi Károly igen tanulságosan fejtegette ezen témát: „Alkohol és haladás“. Feltűntette, hogy az ember művelődésének legnagyobb kerékkötője az alkohol. Az alkoholnak hódoló egyén nem szereti a komoly tanulmányt. Még gyűlölni sem tud, ha nincs közelben az alkohol, a kaszinók, olvasókörök mellett ott kell legyen az alkohol. Még sok község nélkülözi az iskolát, templomot, de a koresmát nem.

Vannak vidékek, hol annyira megromlott az emberek gondolkozása, hogy nem is tartják ünnepeknek, ünneplésnek, ha koresmába nem mehetnek, nem mulathatnak. A kath. olvasókörök, ifjúsági egyesületek legnagyobb ellenségei a koresmák, azok miatt nem lehet kiemelni a népet tudatlanságából. A koresmák sokkal többet rontanak, mint az iskolák építenek. Azért nincs haladás, azért tapasztaljuk sajnálattal a nép tetemes részének esetét.

A népgyűlésen 700—800-an lehetnek, lehetett volna négy ezer is, a terjedelmes iparsarok befogadhatta volna, de a mi népünk még fázik azon gondolattól, hogy ne igyek alkohol tartalmú italokat, legyen abstinens, sok keserves tapasztalaton kell még keresztül menjen, míg egészséges gondolkozásra, helyes álláspontra jut. Adná Isten, hogy ne legyen késő!

(Folyt. köv.)

Szabó György.

Pályázatok.

— A csikesatószegei tanítói és segédkantori állomásra ezennel pályázatot hirdetek.

A javadalmazást képezi: a) 177 korona 76 fillér kepeváltság, b) 622 korona 24 fillér községi pótlék, c) stóla mintegy 30 kor. Összesen 830 kor. készpénz. Ezenkívül 1 szobából, konyhából, pincéből kamrából álló lakás s körülbelül 18 terü fa.

Megválasztandó köteles az I. és II. osztályt önállóan, az ismétlődő felváltva tanítani s minden kantori teendőknél meg szünidő alatt is segédkezni.

Pályázati határidő 1905. október 15-ike.

(2—2.)

Bálint Lajos,

plebános, iskolaszéki elnök.

— Gyergyó-Remetén (Csikmegye) megürült segédkantort-sekrestyési állomásra az egyháztanács pályázatot hirdet. Javadalmát képezi: 1) 600 kor. készpénzfizetés évnegyedi részletekben; 2) Évenként mintegy 150 kor. stola; 3) A temetkezési harangozás és csengetésekből évenként mintegy 140 kor.; 4) A község pénztárából 40 kor.; 5) Jó új lakás, gazdasági épületekkel; 6) Egy holdnyi kert az udvar körül.

Kötelessége: 1. A segédkantori teendőknél kívül a templom, sekrestye tisztántartásáról, a templomi ruhák mosatásáról, az összes harangozásról saját felügyelete és felelőssége mellett gondoskodni; 2. A sekrestyési teendők végzése; 3. Vasár- és ünnepnapon a Szent Olvasó imádkozása és a pappal a beteghez járás.

Pályázhatnak, kik egészségesek, jó hanggal bírnak és kifogástalan életűek. Személyes jelentkezők előnyben részesülnek.

Bizonyítványaikkal felszerelt folyamodványaitak folyó év október 15-ig alólirhoz beküldhetik.

Gyergyó-Remete (u. p. Ditró) 1905. szeptember 27-én.

Kiss Dénes,
lelkész.

— A gyergyószárhegyi róm. kath. népiskolánál a segédkantortanítói állomás üresedésbe jövén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

1. A segédkantortanító fizetése a következő leend: 1. Törzsfizetés a patrónus község majorsági pénztárából kepeváltság címen 600 azaz hatszáz korona. 2. Az iskolaalapról tanítói pótlék címen 200

azaz kettő száz korona. 3. A kantori stólának harmadrésze. 4. Az iskolaépületben jó lakás, az udvaron tágas kert és a központban a kantori burgonyás föld mellett burgonyás földje.

II. Kötelességei: Az alszegei I. és II. vegyes osztály vezetése, a segédkantori teendőknél a püspöki szabályzat szerint való teljesítése.

Pályázni akarók kantortanítói oklevéllel s más okmányokkal felszerelt folyamodványaitak f. hó 14-ig alólírott iskolaszéki elnökhöz adják be.

Gyergyószárhegy, 1905. év okt. 1-én.

P. Hartmann Tivadar
isk. jzö.

Both Ferenc
isk. sz. elnök.

A kinek

eladó **birtoka** van, vagy a ki **birtokot** venni szándékozik, vagy ha eladásra szánt

könyvtára, irodalmi műve, zene eszköze, festménye, régi könyve, olajfestésű képe, szobra, fegyvere, régi pénze, ékszere, butora, háztartási, gazdasági és más eszköze

van, az hirdessen a **KÖZMŰVELŐDÉS**-ben, mely lap a felsoroltak iránt érdeklődő közönség körében igen nagy számban forog közkézen.

A bérálás szentségének szertartása

czimü füzet,

Bérálási lapok

Bérálandók anyakönyve

rovatos ivék kaphatók

Papp György könyvnyomdájában

Gyulafehérvárt.

Sürgöny: Blaskovits Sokszorosán kitüntetve.

TEMPLOM FESTÉS.

Első orszá-
gos műfes-
teszeti és
iparműve-
szetiintézet.
Alapított
1887-ben

Olajba oltárkép

magas cm.	50	70	90	100	125	160	180	220
korona	25.—	40.—	55.—	70.—	100.—	125.—	170.—	200.—

Egy életnagyságú arckép, mert örök becsé van és egyszersmind szabadisz, továbbá előnyös nász-, név- és születésnap, vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándéknak szolgál. — Ezeket az arcképeket bármilyen beküldött fénykép után a legfinomabl. kivitelben készítem e

Nagysága	25×32	35×45	55×65	65×80	75×110	85×125	100×150
	18	25	40	55	95	120	180

Poichromozott fa-szobrok,
aranyozott széllal

magas cm.	50	70	90	120	140	150	160	170	180	200
korona	30.—	40.—	50.—	100.—	135.—	150.—	170.—	185.—	240.—	300.—

BLASKOVITS BÁTORI MIHÁLY

Szabadka, VII. kerület, Erdő-sor 66. szám.

A főt. papságnak bíboros hercegeprimás úr ő eminenciája 67.898. szám alatt és Tolna Festetich Tasziló gróf úr ő nagyméltósága által ajánlva. Az oktatást ő nagyméltósága Császka Gy. kalocsai érsek úr nagylelkű aldozatkészésége folytán olaszországi műfestők és műmárványozóktól nyertem

Templomfestés stílszerint, gipsz-márvány (stucco), keresztiek aranyozása állvány nélkül. Templommeszelés eső által le nem mosható. **Oltárképek festése művészi kivitelben bámulatos olcsón.** Szegényebb egyházaknak 25% engedmény! **Elismerő nyilatkozatok rendelkezésre bocsájtatnak**

Egészen ingyen

zománcozott edényt nem kapnak sehol, de 6 főzőlábast és 6 főzőfazeket különféle nagyságban 12 darabot 1 frt. 75 kr.-ért én szállíthatok. Ingyen esomagosítás utánvétel mellett.

A többi tárgyak feltűnő olcsó árban.

— Árjegyzéket ingyen küldök. —

Kohn, gyáriraktáros, Budapest.
VI. ker., Csengeri-utca 51.

Hirdetések jutányos árban felvételnek e lap kiadóhivatalában.

A Dr. SCHMIDT fő-törzs és tisztí-örvs-fele

FÜLÖLAJ

gyógyít időszakos süketseget, fül-fájást, fül- és nagyothallást, még idült esetekben is. Egyedül kapható üvege 2 frt a Dr. ROTCSHNEK EMIL gyógyszerárában. DEBRECZEN.

ANGSTER JÓZSEF és FIA

pécsi, kalocsai, győri és kassai székesegyházak orgona-építője. **Orgona és harmonium-gyár**

PÉCSETT.

Alapítottát 1867.

Két arany, egy ezüst és egy nagy milleniumi eremmel kitüntetve.

Ajánljuk kitűnő hangú és erős szerkezetű **crescendo orgonáinkat.** — Különösen a legújabb **légnymatu** (pneumatic) rendszer szerint épült orgonáinkat, melyek a rendkívül könnyű játékmód és regisztrálás mellett még azon nagy előnyvel is bírnak, hogy a **templom nedvessége** nines befolyással reájuk.

Legjobban bizonyítja műveink jóságát, hogy üzletünkben 450-nél több **új orgona mű** került ki.

Raktáron kitűnő hangú **harmoniumok minden nagyságban** (155 koronától 1000 kor.-ig).

Mindenmü **javitásokat, hangolásokat** és **átépítéseket** olcsón elvállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Európa szálloda Gyulafehérvárt.

Teljesen átalakítva és renoválva.

Elsőrangú szálloda minden kényelemmel berendezett 30 szobával.

Mérsékelt árak. ☉ Villamos világítás. ☉ Fürdő.
Telefon. ☉ Társas kocsí. ☉ Kitűnő konyha. ☉ Valódi borok.
Kőbányai sör. ☉ Előzékeny és figyelmes kiszolgálás.

Haas Vilmos, szállodás.